

Advies over onderwijsdecreet XXVI

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs op 8 december 2015

Uitgebracht door de Algemene Raad op 14 januari 2016 met eenparigheid van stemmen

Voorbereiding: werkgroep Beleidsnota-Programmadecreet op 5 januari 2016 onder voorzitterschap van Mia Douterlungne

Werden geconsulteerd: de Raad Basisonderwijs op 9 december 2015, Raad Secundair Onderwijs op 10 december 2015, Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 15 januari 2016, Raad Hoger Onderwijs op 17 december 2015, Raad Hoger Onderwijs op 12 januari 2016

Dossierbeheerder(s): Patrice Caremans

1 Algemene opmerkingen

Het onderwijsdecreet XXVI bevat bijna uitsluitend juridisch technische correcties van onduidelijkheden in de onderwijsregelgeving. Dit moet ook de essentie zijn van een verzameldecreet.

Opmerkelijk daarbij is de keuze van de overheid om in dit verzameldecreet in de verschillende niveaudecreten wijzigingen aan te brengen die de onderwijsregelgeving voor de verschillende niveaus beter op mekaar afstemmen. De Vlor staat principieel achter deze keuze, maar formuleert hierna toch enkele specifieke opmerkingen bij de concrete manier waarop de overheid dit doet.

2 Afstemming tussen niveaudecreten

2.1 Aansprakelijkheid bij stage¹

In de Codex Secundair Onderwijs, het decreet Volwassenenonderwijs en de Codex Hoger Onderwijs wordt telkens een bepaling ingevoerd die de aansprakelijkheid van de stagiair beperkt tot bedrog en zware schuld en bij lichte schuld als die eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt. Bij de bepaling voor de Codex Secundair Onderwijs, wordt hieraan toegevoegd: met behoud van toepassing van de artikelen 1384, derde tot en met vijfde lid van het Burgerlijk Wetboek.

De Vlor vindt dat het inderdaad is aangewezen om de aansprakelijkheid bij stage in alle onderwijsniveaus op dezelfde manier te regelen. De verwijzing naar het Burgerlijk Wetboek dient dus voor alle onderwijsniveaus te worden toegevoegd. Omdat de stagiair in het secundair onderwijs meestal minderjarig is, en ook in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs minderjarig kan zijn, vraagt de Vlor om ook overal voor de minderjarige leerling, cursist of student de aansprakelijkheid van de ouders te regelen en ook hun aansprakelijkheid te beperken tot bedrog, zware schuld en, bij lichte schuld, tot lichte schuld die eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt. Het moet ook duidelijk zijn dat de stagegever een aansteller is in de zin van art. 1384, lid 3 van het Burgerlijk Wetboek en dat alle strijdige bedingen met de bepalingen van dit artikel nietig zijn. De raad vraagt om overal consequent het woord 'leerling-stagiair', 'cursist-stagiair' of 'student-stagiair' te gebruiken.

2.2 Tijdstip waarop een anderstalige nieuwkomer moet voldoen aan de voorwaarden

In het decreet Basisonderwijs wordt nu duidelijk ingeschreven dat een anderstalige nieuwkomer moet voldoen aan de voorwaarden op de dag van de voorziene instap in de school. In de Codex Secundair onderwijs wordt die bepaling geschrapt. Tegelijkertijd machtigt het voorontwerp de Vlaamse Regering om voor het dbso de toelatingsvoorwaarden voor het onthaalonderwijs te bepalen, daar waar die toelatingsvoorwaarden voor het voltijds onderwijs in het decreet staan.

¹ III.18, V.7 en VII.8

De Vlor vraagt om de toelatingsvoorwaarden voor alle onderwijsniveaus en voor het voltijds en het deeltijds onderwijs in te schrijven in het decreet en voor het secundair onderwijs duidelijk te bepalen dat de anderstalige nieuwkomer op het ogenblik van de instap in het onthaalonderwijs aan de instapvoorwaarden moet voldoen.

2.3 Schrapping verplichte taalscreening voor anderstalige nieuwkomers

Aan de bepalingen over de verplichte taalscreening in het gewoon lager onderwijs en in het secundair onderwijs wordt toegevoegd dat deze verplichting niet geldt voor anderstalige nieuwkomers.

De Vlor gaat akkoord om die verplichting voor anderstalige nieuwkomers te schrappen. Hij handhaaft zijn eerdere bedenkingen bij die verplichte screening en herbevestigt zijn vraag tot schrapping ervan. Het personeel van de scholen is voldoende professioneel om een correcte inschatting te maken van het taalniveau van de leerlingen zonder dat hiervoor noodzakelijk een taalscreening moet worden uitgevoerd. De raad verwijst hier ook naar zijn advies naar aanleiding van de invoering van deze maatregel.²

2.4 Uitzonderingen op verplichtingen bij huisonderwijs

Zowel voor het lager onderwijs als voor het secundair onderwijs worden de bepalingen gewijzigd over de verplichtingen op de verklaring van huisonderwijs en inschrijving bij de Examencommissie bij huisonderwijs.

Enkele van die uitzonderingen bevatten het begrip ‘contactonderwijs’. Dit begrip wordt echter nergens gedefinieerd. De raad vraagt om dit begrip toe te voegen en te definiëren in artikel 3 van het decreet Basisonderwijs en in artikel 3 van de Codex Secundair Onderwijs.

2.5 Verplichte bepalingen in het schoolreglement

Aan de verplichte rubrieken in het schoolreglement voor het kleuteronderwijs, het lager onderwijs en het secundair onderwijs wordt de mededeling toegevoegd dat de school bij schoolverandering een kopie van het gemotiveerd verslag dat toegang verleent tot geïntegreerd onderwijs of van het verslag dat toegang verleent tot het buitengewoon onderwijs, moet overdragen aan de nieuwe school. In die rubriek moet de school ook opnemen hoe zij de ouders zal informeren over deze overdracht.

De raad vraagt aan de overheid om zich te bezinnen over de hoeveelheid aan bepalingen die dwingend in het schoolreglement moeten worden opgenomen.

2.6 Inschrijving onder ontbindende voorwaarde

In de bepalingen over de overdracht van leerlingengegevens bij verandering van school in het basis- en secundair onderwijs wordt de verplichting ingeschreven om een kopie van het verslag of het gemotiveerd verslag over te dragen aan het clb van de nieuwe school. Daaraan wordt

² Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over onderwijsdecreet XXIII](#), 24 januari 2013, p. 3 en 8.

toegevoegd dat de nieuwe school de inschrijving pas omzet in een inschrijving onder ontbindende voorwaarde, als ze na de inschrijving kennis neemt van het verslag.

Deze toevoeging zou beter ingeschreven worden bij de bepalingen over het inschrijvingsrecht in het decreet Basisonderwijs en in de Codex Secundair Onderwijs.

3 De specifieke onderdelen van het voorontwerp

De Vlor staat hier enkel stil bij die artikelen waarover hij bedenkingen heeft. De raad formuleert geen standpunten over personeelsmateries en over de bepalingen over de rechtspositie van het personeel.

3.1 Basisonderwijs

II.1 3°

Voortaan wordt een verandering van bestaande types of niveaus binnen bestaande vestigingsplaatsen in de school niet meer als een herstructurering beschouwd.

Aan deze bepaling moet toegevoegd worden: 'zonder dat het bestaande aanbod in de totale school wijzigt'. Zo staat het in de memorie, maar niet in het decreet.

II.5

Dit artikel herformuleert de mogelijkheid om de toelating tot het kleuteronderwijs te verlengen voor leerlingen die voor 1 januari van het lopende schooljaar 6 jaar worden.

In het artikel wordt in §1 verwezen naar 'het advies van de klassenraad en van het clb' en in §2 naar 'de adviezen van de klassenraad en van het clb'. De Vlor vraagt om in §1 'advies' vervangen door 'adviezen'.

II.7

Dit artikel vervangt het artikel over de vervroegde toelating tot het lager onderwijs.

De raad vraagt zich af of dit artikel juridisch sluitend is. Het moet duidelijk zijn dat een toelating van de toelatingsklassenraad alleen nodig is voor kinderen die vervroegd willen instappen in het lager onderwijs, maar die geen 220 halve dagen aanwezig waren in het kleuteronderwijs. Het is ook niet duidelijk of er tegen deze beslissing van de klassenraad beroep mogelijk is. In alle andere gevallen beslissen de ouders.

II.8

Dit artikel verandert de bepaling over de duur van de periode die kinderen in het lager onderwijs kunnen doorbrengen door een bepaling over de leeftijd: een leerling die 14 jaar wordt voor 1 januari van het lopend schooljaar, kan toegelaten worden tot het lager onderwijs na een gunstig advies van de klassenraad en een advies van het clb.

Het nieuwe artikel spreekt over 'de toelating' van een leerling die 14 jaar wordt. Alleen voor zij-instromers gaat het hier over 'toelating', voor de meeste leerlingen gaat het over een verlenging. De raad vraagt om in dit artikel dan ook te spreken over 'de verlenging en de toelating'.

Ook hier vraagt de raad om consequent te zijn: als er één advies nodig is, dan kan het enkelvoud gebruikt worden, als er twee of meer adviezen nodig zijn, moet het woord in het meervoud staan.

3.2 Secundair onderwijs

3.2.1 Codex Secundair Onderwijs

III.21

Vervangt in de artikelen over programmatie de datum voor de meldingen aan de bevoegde dienst van 1 mei telkens door 1 april.

De raad vraagt om deze wijziging van datum tijdig te communiceren aan de scholen.

III.22, III.23 en III.24

In deze bepalingen blijft de machtiging aan de Vlaamse Regering om een lijst van niet programmeerbare studierichtingen op te stellen behouden. De afwijkingsmogelijkheid voor de programmatie van niet programmeerbare studierichtingen in het kader van studiecontinuïteit blijft mogelijk.

De raad gaat akkoord met de bedoeling van deze bepalingen, maar heeft vragen bij de redactie van Art. III.23 en bij de bepalingen over de programmaties voor het schooljaar 2016–2017.

Om een overvloed aan programmatieaanvragen te vermijden, is het noodzakelijk om de regelgeving over studiecontinuïteit sluitend te formuleren en af te bakenen in de tijd. Daarom vraagt de Vlor om de eerste zin van artikel 178/1 van de Codex Secundair Onderwijs als volgt te herschrijven: 'In afwijking van artikel 177 is een niet-programmeerbaar structuuronderdeel alsnog programmeerbaar indien de programmatie noodzakelijk is om, na verleende programmatie vanaf 1 september 2013, 2014 en 2015 van een structuuronderdeel van een tweede graad en van een derde graad bso, binnen de school of scholengemeenschap de studiecontinuïteit van de leerlingen te garanderen in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad en, doch enkel voor het bso, in het derde leerjaar van de derde graad.'

De bepalingen over de programmaties voor het schooljaar 2016–2017 zoals ze nu geformuleerd zijn, zijn niet toepasbaar voor de aanvragen die de scholen dit schooljaar moeten doen voor de programmaties vanaf 1 september 2016.

Bijgevolg is het voor de scholen helemaal niet duidelijk hoe de aanvragen voor programmaties vanaf het schooljaar 2016-2017 moeten gebeuren. De Vlor vraagt aan de overheid om hierover duidelijk te communiceren met de scholen.

III.36

Deze bepaling voert de mogelijkheid in om in het laatste jaar van de opleidingsfase in opleidingsvorm 3 een klassikale stage te organiseren onder de vorm van praktijk op verplaatsing.

De Vlor is het eens met de bedoeling van deze bepaling en wenst de mogelijkheid uit te breiden naar de kwalificatiefase. Het moet mogelijk zijn voor deze leerlingen om voor een bepaalde periode in groep en onder begeleiding van een leraar praktijkervaring op te doen in een bedrijf.

Praktijk op verplaatsing is echter geen gedefinieerd begrip in de Codex Secundair Onderwijs. De Vlor stelt voor om hier te spreken van een leerlingenstage die in groep en onder voortdurende begeleiding van de leraar plaatsvindt.

De Vlor stelt voor deze bepaling als volgt te formuleren:

'Art. 336

[...]

§ 2. In deze opleidingsvorm kan tijdens het schooljaar in het laatste jaar van de opleidingsfase en kwalificatiefase gedurende een beperkt aantal dagen een leerlingenstage worden ingericht, die in groep en onder voortdurende begeleiding van de leraar plaatsvindt. In de kwalificatiefase zijn tijdens het schooljaar gedurende een beperkt aantal dagen leerlingenstages verplicht, waarbij elke leerling-stagiair afzonderlijk op stage gaat. Uitzonderlijk kunnen de leerlingenstages die in de kwalificatiefase plaatsvinden georganiseerd worden tijdens de vakanties. De werkervaring in de integratiefase wordt organisatorisch gelijkgesteld met een leerlingenstage.'

De raad vraagt om daarbij uit te klaren wie bij zo'n leerlingenstage in groep welke verantwoordelijkheden draagt.

3.2.2 Decreet Leren en Werken

III.44

Leerlingen met een verslag buitengewoon onderwijs worden verplicht om het individueel aangepast curriculum werkelijk en regelmatig te volgen.

De raad is het eens met deze bepaling, maar in het dbso is het gemeenschappelijk curriculum al zeer individueel. Heel wat leerlingen met een verslag buitengewoon onderwijs volgen dan ook het gemeenschappelijk curriculum, maar de haalbaarheid van dat gemeenschappelijk curriculum blijkt vaak vast te lopen op de tewerkstelling. Zoals de bepalingen nu gesteld zijn, moet in dat geval een nieuw verslag buitengewoon onderwijs worden opgemaakt. De raad geeft toe dat wat hier staat juridisch sluitend is, maar vraagt zich af of dit tegemoet komt aan de noden op het terrein en van de leerling. De Vlor vraagt aan de overheid om voor deze groep leerlingen een uitzondering te overwegen, waarbij het oorspronkelijk verslag dat de leerling toegang verleende tot het buitengewoon onderwijs geldig blijft en een leerling waarvoor het gemeenschappelijk curriculum in het dbso toch niet haalbaar blijkt, zijn recht op toegang tot het buitengewoon onderwijs behoudt.

III.46 en 47

In de bepalingen over de certificering van modules en van opleidingen wordt ingeschreven dat een centrum voor deeltijds onderwijs voortaan aan leerlingen met een verslag buitengewoon

onderwijs die een individueel aangepast curriculum volgen, attesten van verworven competenties kan uitreiken.

Volgens de Vlor moet het hier gaan over attesten van verworven bekwaamheden. Principieel is het wenselijk dat ook deze leerlingen die kunnen verwerven. Ze zijn een gevolg van de uitrol van het M-decreet.

Jongeren die een aangepast curriculum volgen in het gewoon onderwijs, en niet alleen in het deeltijds leren en werken, kunnen voor onderdelen van dat curriculum attesten van verworven bekwaamheden verwerven. Het blijft evenwel onduidelijk wat het civiel effect ervan is. Welke rechten verwerven deze jongeren bijvoorbeeld op basis van deze attesten bij de VDAB? Hebben zij recht op een inschakelingsuitkering? Komen zij in aanmerking voor het openbaar ambt?

De Vlor vraagt aan de overheid om dit uit te klaren.

3.3 Deeltijds kunstonderwijs

IV.1

Deze bepaling verduidelijkt dat het verminderd inschrijvingsgeld voor 18 tot 24-jarigen geldt voor cursisten die op 31 december van het schooljaar in kwestie de leeftijd van 25 jaar niet bereikt hebben.

De raad vindt dit een goede verduidelijking. De raad vraagt aan de overheid om van deze gelegenheid gebruik te maken om na een grondige analyse ook de andere anomalieën en onduidelijkheden in de bepalingen over het verminderd inschrijvingsgeld weg te werken. Zo moet een werkloze cursist die met pensioen gaat het volledige inschrijvingsgeld betalen zodra hij met pensioen gaat. Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor een gehandicapte cursist die met pensioen gaat. Deze opsomming is evenwel niet volledig.

3.4 Hoger onderwijs

3.4.1 Codex Hoger Onderwijs

VII.5

Deze bepaling schrapt de verplichting om minstens een equivalente opleiding in het Nederlands aan te bieden voor opleidingen die een verderzetting zijn van internationale programma's na afloop van de erkenning als internationaal programma.

De raad is tevreden met deze schrapping. Door deze verplichting kwam het voortbestaan van deze programma's in het gedrang.

VII.6

Deze bepaling schrapt het artikel over de evaluatie van de studentenparticipatie.

De studentenorganisatie werkt aan een nota over het Participatiedecreet. Er zijn nog hiaten in het decreet en problemen bij de toepassing van het decreet. De raad vraagt om dit artikel niet te schrappen uit de codex en dit artikel te schrappen in onderwijsdecreet XXVI. Bij een nieuwe

evaluatie van de studentenparticipatie moet er wel gezocht worden naar een manier van evalueren die de planlast voor de instellingen binnen de perken houdt.

3.5 Diverse decreten

3.5.1 Decreet over de organisatie van tijdelijke projecten

X.7

De verplichting om uitvoeringsbesluiten die toelaten om van wettelijke en decretale bepalingen af te wijken aan het Vlaams Parlement voor te leggen, wordt geschrapt.

De Vlor wijst erop dat door de schrapping van deze bepaling uit het decreet over de proeftuinen³ niet langer voldaan is aan de voorwaarden die de Raad van State stelde.⁴ De rechtsonzekerheid die door de schrapping van de verplichting om deze besluiten ter bekrachtiging voor te leggen aan het Vlaams Parlement ontstaat, is niet wenselijk, noch voor de leerlingen noch voor de personeelsleden. De Vlor vraagt om deze paragraaf te behouden en het artikel uit onderwijsdecreet XXVI te verwijderen.

3.5.2 Decreet betreffende de studiefinanciering

X.8

Aan het artikel dat de afdeling Studietoelagen machtigt alle inlichtingen in te winnen die noodzakelijk zijn voor de toepassing van het decreet betreffende studiefinanciering, wordt een bepaling toegevoegd die de afdeling toelaat informatie uit te wisselen met buitenlandse overheden die bevoegd zijn voor studietoelagen.

De Vlor gaat akkoord gaan met dit voorstel, zolang de privacy van de studenten bewaakt wordt, zoals trouwens al aangegeven in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

X.12

Een student die op kot verblijft, heeft recht op een hogere studietoelage. De voorwaarden om hierop een beroep te kunnen doen, worden gewijzigd. Vandaag moet een student daarvoor een huurcontract afsluiten van minstens vier maanden als hij zich heeft ingeschreven voor één semester. Vanaf nu zal hij minstens een huurcontract voor 8 maanden moeten afsluiten.

De Vlor vraagt de schrapping van dit artikel uit het voorontwerp. Als gevolg van de flexibilisering, de internationalisering en de toegenomen samenwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs staat de vereiste om een huurcontract te kunnen voorleggen van minstens 8 maanden, haaks op de realiteit in het hoger onderwijs van vandaag, waar de relevante tijdsperiode vaak korter is dan een volledig academiejaar.

³ Decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs, Artikel 4 §5.

⁴ "De ontworpen regeling kan derhalve in overeenstemming worden geacht met het legaliteitsbeginsel in onderwijsaangelegenheden omdat, enerzijds, de delegatie aan strikte voorwaarden gekoppeld en, anderzijds, in een voorafgaande tussenkomst van de decreetgever wordt voorzien in het geval afgeweken wordt van wettelijke of decretale bepalingen." <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2004-2005/g472-1.pdf> (p. 64-66).

3.5.3 Decreet flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau

X.13

Het artikel over het overlegplatform flankerend onderwijsbeleid op Vlaams niveau wordt geschrapt uit het decreet Flankerend Onderwijsbeleid

Dat heeft voor gevolg dat de garantie verdwijnt om informatie te bekomen en op sturing en controle door de onderwijspartners. De Vlor vraagt dan ook de schrapping van dit artikel uit onderwijsdecreet XXVI.

3.5.4 Decreet kwalificatiestructuur

X.17

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om een verkorte procedure te bepalen voor de actualisering of schrapping van een erkende beroepskwalificatie.

De raad heeft geen bezwaar tegen deze machtiging, maar verwijst in dit verband naar zijn fundamentele bezwaren bij het decreet over de Vlaamse kwalificatiestructuur.⁵ Hij vraagt om in het uitvoeringsbesluit in te schrijven dat zo'n verkorte procedure ook mogelijk is op vraag van de onderwijspartners, om de inspraak van alle betrokkenen te garanderen en om het uitvoeringsbesluit voor advies voor te leggen aan de Vlor.

4 Bijkomende vragen

De raad vraagt om in de Codex Hoger Onderwijs enkele wijzigingen aan te brengen aan de termijnen voor beroepen bij studievoortgangsbeslissingen, aan de bepalingen over het leerkrediet en aan de voorwaarden voor de uitreiking van het (master-na-)masterdiploma aan studenten met een verplicht voorbereidingsprogramma en/of schakelprogramma.

4.1 Aanvang termijn voor een verzoek tot heroverweging van een studievoortgangsbeslissing

De raad vraagt om de artikelen II.283, 2de lid en II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs te herschrijven om de periode waarbinnen de beroepen worden ingediend te stroomlijnen. Nu is deze periode verspreid over het eerste semester. De concentratie van deze periode bij de start van het nieuwe academiejaar is in het voordeel van de student en van de instelling.

‘ Art. II.283, lid 2

De student stelt een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbeslissing in binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat op:

1° in het geval van een examenbeslissing: de dag na de dag van de proclamatie;

⁵ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over het ontwerpbesluit over de erkenning van onderwijskwalificaties 1 t/m 4](#), 26 september 2013.

2° in het geval van een andere studievoortgangsbepaling: de dag na de kennisgeving van de genomen beslissing aan de student.'

'Art. II.294, §1

§ 1. De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 5 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.

De beroepen tegen een beslissing bedoeld in artikel I.3, 67°, h), worden bij de Raad ingesteld binnen een vervaltermijn van 30 dagen die ingaat de dag na kennisgeving van de definitieve beslissing van het bij of krachtens het decreet bevoegd orgaan en uiterlijk de eenendertigste dag na de dag van een kennisgeving van de betrokken beslissing.

(...)

Voor de toepassing van het eerste lid, wordt voor wat betreft de transnationale Universiteit Limburg verstaan onder:

1° "de dag van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing"

a) bij ontstentenis van een interne beroepsprocedure: de dag van proclamatie in geval van een examenbeslissing, zoniet de dag van de kennisgeving van de genomen beslissing aan de student;

b) indien een interne beroepsprocedure openstaat: de dag van kennisgeving van een beslissing na enig intern beroep.'

4.2 Procedureverloop voor de Raad voor studievoortgangsbepalingen: termijnen

4.2.1 Termijnen voor het opstellen van antwoordnota's

Op basis van artikel II.302 van de Codex Hoger Onderwijs bedraagt de termijn voor de instelling om een antwoordnota en het administratief dossier aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen en de tegenpartij te bezorgen minstens 48 uur. In de praktijk bundelt de Raad vaak de verzoekschriften van studenten, om deze dan in één beweging aan de instelling te bezorgen, vergezeld van een procedurekalender. Dit resulteert soms in een enorme toevloed aan externe beroepen waarvan de instelling niet steeds op de hoogte was, en waarvoor de antwoordnota's twee dagen later aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen bezorgd moeten worden.

De Vlor vraagt om deze termijn te verlengen tot ten minste 96 uur en art. II.302 van de Codex Hoger Onderwijs als volgt te herschrijven:

'Art. II.302 Codex Hoger Onderwijs

§1. Het in artikel II.301, 1°, bedoelde ontwerp van procedurekalender stelt de termijn vast waarbinnen:

1° het bestuur in staat wordt gesteld een antwoordnota aan de Raad en aan de verzoeker voor te leggen;

2° de verzoeker in staat wordt gesteld een wederantwoordnota aan de Raad en aan het bestuur voor te leggen.

De in het eerste lid bedoelde termijn bedraagt voor elke partij ten minste 96 uur.'

4.2.2 Termijnen voor het uitbrengen van een uitspraak

De Vlor vraagt om de termijn die de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen krijgt om de student op de hoogte te brengen van zijn beslissing, te verlengen van 15 naar 20 kalenderdagen. Dit voorstel ligt in lijn met de andere voorgestelde wijzigingen. De termijn van 20 kalenderdagen is beter afgestemd op de praktijk en is tegelijkertijd ook voor de student nog steeds een redelijke termijn waarbinnen een uitspraak verwacht mag worden.

Hij vraagt om daarvoor de artikelen II.284 en II.308 van de Codex Hoger Onderwijs als volgt te herschrijven:

Art. II.284

'De interne beroepsprocedure leidt tot:

1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;

2° een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herzieet.

De in het eerste lid bedoelde beslissingen worden aan de student ter kennis gebracht binnen een termijn van 20 kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld.'

Art. II.308

'De uitspraken van de Raad wordt uitgebracht binnen een ordetermijn van 20 kalenderdagen, die ingaat de dag na die waarop het beroep is ingeschreven op het in artikel II.297 bedoelde register.

In afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden de uitspraken van de Raad in beroepen tegen een beslissing bedoeld in artikel I.3, 67°, h), uitgebracht binnen een ordetermijn van 30 kalenderdagen.'

4.2.3 Termijnen voor een nieuwe beslissing door de interne beroepsinstantie

Momenteel is er geen rechtsgrond op basis waarvan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen beslist binnen welke termijn de instelling een nieuwe beslissing moet nemen. De termijn die hiervoor toegekend wordt bedraagt meestal een week, maar niet steeds. De termijn van 7 dagen biedt de garantie voor de instelling dat zij op een zorgvuldige wijze de totstandkoming van de nieuwe beslissing kan waarborgen.

De Vlor vraagt om hier voor artikel II.292 van de Codex Hoger Onderwijs als volgt te herschrijven

Art. II.292

'§ 1. De behandeling van het verzoekschrift door de Raad leidt tot:

(...)

2° de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing, in welk geval de Raad het bestuur kan bevelen een nieuwe beslissing te nemen, onder door de Raad te stellen voorwaarden. Deze voorwaarden kunnen inhouden dat:

a) een nieuwe examen(tucht)beslissing afhankelijk wordt gemaakt van de organisatie van een nieuw examen of een onderdeel daarvan. De Raad kan de termijn en de materiële voorwaarden bepalen waaronder deze organisatie moet gebeuren;

b) een nieuwe beslissing houdende toekenning van een bewijs van bekwaamheid in voorkomend geval afhankelijk wordt gemaakt van de organisatie van een nieuw bekwaamheidsonderzoek of een onderdeel daarvan. De Raad kan de termijn en de materiële voorwaarden bepalen waaronder deze organisatie moet gebeuren,

c) welbepaalde onregelmatige of onredelijke motieven bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing niet worden betrokken;

d) welbepaalde regelmatige en redelijke motieven bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing kennelijk in ogenschouw moeten worden genomen.

In het geval bedoeld onder het eerste lid, 2°, kan de Raad, zo hij dit op grond van de aangedragen feiten kennelijk noodzakelijk acht, bevelen dat de verzoeker in afwachting van een nieuwe beslissing voorlopig ingeschreven wordt, alsof geen nadelige studievoortgangsbeslissing was genomen.

De termijn voor het nemen van een nieuwe beslissing overeenkomstig het eerste lid, 2° bedraagt ten minste 7 kalenderdagen die kan worden opgeschort tijdens een collectieve sluitingsperiode van de betrokken instelling.'

4.3 Leerkrediet: reglementaire bepaling versus individuele beslissing

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen oordeelde dat artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs niet zo geïnterpreteerd kan worden dat deze bepaling een rechtsgrond zou bieden voor een hoger onderwijsinstelling om in haar onderwijs- en examenreglement een absolute onmogelijkheid tot inschrijving te voorzien voor studenten van wie het leerkrediet lager dan of gelijk aan nul is. Volgens de Raad moet artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs zo worden gelezen dat een instelling, bij een verzoek tot inschrijving van een student met een leerkrediet lager dan of gelijk aan nul, steeds rekening moet houden met 'drie opties':

- 1 de weigering tot (her)inschrijving;
- 2 de (her)inschrijving zonder meer;
- 3 de (her)inschrijving mits betaling van een hoger studiegeld.

Volgens de Raad moet een instelling bovendien steeds motiveren welke van de voormelde drie opties zich in casu opdringen.

Momenteel hanteert elke instelling haar eigen regels wat betreft de mogelijkheid voor een student met een negatief leerkrediet om zich in te schrijven. Een decretale verankering van de

mogelijkheid voor instellingen om geval per geval te beslissen, dan wel hun keuze bij reglement vast te leggen, is wenselijk.

Daarom vraagt de Vlor om artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs als volgt te herschrijven:

Art. II.205

‘De instellingen kunnen in hun onderwijsregeling vastleggen dat studenten met een leerkrediet dat kleiner of gelijk is aan nul zich niet kunnen inschrijven.

In afwijking van het eerste lid kan het instellingsbestuur een student met een leerkrediet kleiner dan of gelijk aan nul niet weigeren voor de inschrijving voor een initiële masteropleiding als de student voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor deze masteropleiding, vermeld in deel 2, titel 4, hoofdstuk 1, afdeling 2, onderafdeling 3 en nog niet eerder een masterdiploma behaalde.’

4.4 Verplichting om het schakel- of voorbereidingsprogramma te voltooien vooraleer het diploma van de (master-na-)master-opleiding kan worden uitgereikt

Het is mogelijk studenten al toe te laten tot een (master-na-)master vooraleer ze geslaagd zijn voor alle opleidingsonderdelen van een voorbereidingsprogramma, schakelprogramma, bachelor of master. Studenten nemen de resterende opleidingsonderdelen van het voortraject dan samen op met de opleidingsonderdelen van hun (master-na-)master. Art. II.198 tweede lid bepaalt dat de student in dergelijk geval uiteraard geslaagd moet zijn voor alle opleidingsonderdelen uit het voortraject, vooraleer het diploma van de (master-na-)master zal worden uitgereikt.

De tekst van art. II.198 tweede lid van de Codex vermeldt qua voortraject echter enkel expliciet de bachelor of onderliggende masteropleiding, maar niet het schakel- en voorbereidingsprogramma. Dit dreigt ertoe te leiden dat studenten die reeds toegelaten worden tot de (master-na-)master, eenvoudigweg alle onderdelen van het voorbereidings- of schakelprogramma waarvoor zij nog niet slaagden, naast zich neerleggen. Een onderwijsinstelling kan immers niet weigeren hun het (master-na-)masterdiploma uit te reiken. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen ving dit tekstuele gemis op voor schakelprogramma's en oordeelde dat de definitie van schakelprogramma toelaat om art. II.198 tweede lid van de Codex naar analogie toe te passen op schakelprogramma's. Ten aanzien van voorbereidingsprogramma's zag de Raad echter geen aanknopingspunt in de Codex om dit te kunnen doen. Het is bijgevolg wenselijk om art. II.198 tweede lid uit te breiden met een expliciete verwijzing naar het voorbereidingsprogramma, zodat universiteiten nog steeds de mogelijkheid behouden om studenten toe te laten tot een (master-na-)masteropleiding wanneer de student bijna alle opleidingsonderdelen van het voorbereidingsprogramma behaald heeft, zonder daarmee het risico te lopen dat de student die onderdelen van het voorbereidingsprogramma nadien naast zich neerlegt. In dezelfde beweging kan dan ook het schakelprogramma expliciet worden opgenomen in art. II.198 tweede lid Codex, aangezien dit de duidelijkheid en coherentie van de wettekst bevordert.

Om dit probleem op te lossen, vraagt de Vlor om de artikelen II.185 en II.183 van de Codex Hoger Onderwijs als volgt te herschrijven.

Art. II.198

‘Een student die al dan niet in het bezit is van een bachelor- of masterdiploma, kan onder de voorwaarden, bepaald door het instellingsbestuur, toegelaten worden tot de inschrijving voor bedoelde (master-na-)masteropleiding en/of het daaraan voorafgaande voorbereidings- en/of schakelprogramma.

Voor het behalen van het diploma van bedoelde (master-na-)masteropleiding is het bezit van het diploma van de bacheloropleiding of de onderliggende masteropleiding evenwel noodzakelijk. Desgevallend dient de student het voorbereidings- of schakelprogramma met succes voltooid te hebben. Alle beslissingen van instellingsbesturen die voor 1 januari 2013 zijn genomen en waarbij de gelijktijdige inschrijving voor een schakelprogramma en een masteropleiding ook voor studenten die reeds in het bezit waren van het bachelordiploma toegelaten werd, worden geacht rechtmatig te zijn.’

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Harry Martens
voorzitter